

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 11 czerwca 2015 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej — Rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2988/95 — Artykuł 3 ust. 1 — Termin przedawnienia — Dies a quo — Powtarzające się nieprawidłowości — Przerwanie biegu przedawnienia — Przesłanki — Właściwy organ — Dana osoba — Czynność odnosząca się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości — Termin odpowiadający podwójnemu terminowi przedawnienia

W sprawie C-52/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Niemcy) postanowieniem z dnia 17 stycznia 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 4 lutego 2014 r., w postępowaniu:

Pfeifer & Langen GmbH & Co. KG

przeciwno

Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: L. Bay Larsen, prezes izby, K. Jürimäe (sprawozdawca), J. Malenovský, M. Safjan i A. Prechal, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Wathelet,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 7 stycznia 2015 r., rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Pfeifer & Langen GmbH & Co. KG przez D. Ehlego, Rechtsanwalt,
- w imieniu Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung przez W. Wolskiego oraz J. Jakubiec, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu greckiego przez I. Chalkiasa, E. Leftheriotou oraz O. Tsirkinidou, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

— w imieniu Komisji Europejskiej przez P. Rossiego i G. von Rintelena, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu, jaki zaistniał między Pfeifer & Langen GmbH & Co. KG (zwaną dalej „Pfeifer & Langen”) a Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (federalnym urzędem do spraw rolnictwa i żywności, zwanym dalej „BLE”) w przedmiocie zwrotu refundacji za koszty składowania, którą Pfeifer & Langen miała pobrać nienależnie ze szkodą dla interesów finansowych Unii Europejskiej.

Ramy prawne

Rozporządzenie (EWG) nr 1998/78

- 3 Artykuł 13 ust. 1 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1998/78 z dnia 18 sierpnia 1978 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wyrównywania kosztów składowania w odniesieniu do cukru (Dz.U. L 231, s. 5), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (EWG) nr 1714/88 z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 152, s. 23) (zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1998/78”) przewiduje:

„Podmioty uprawnione do refundacji podają do wiadomości danych państw członkowskich do 15. dnia każdego miesiąca:

- a) łączną wagę netto objętych refundacją ilości cukru i syropu składowanych przez te podmioty o godzinie 24 ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc podania do wiadomości;

[...]” [tłumaczenie nieoficjalne].

Rozporządzenie nr 2988/95

- 4 Motywy od trzeciego do piątego rozporządzenia nr 2988/95 brzmią następująco:

„[...] we wszystkich dziedzinach należy przeciwstawiać się działaniom przynoszącym szkodę interesom finansowym [Unii];

[...] skuteczność zwalczania oszustw wymierzonych w interesy finansowe [Unii] wymaga ustalenia wspólnych zasad prawnych we wszystkich obszarach polityki [Unii];

[...] nieprawidłowe postępowanie oraz środki administracyjne i kary odnoszące się do tego postępowania są przewidziane w zasadach [uregulowaniach] sektorowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem”.

5 Artykuł 1 tego rozporządzenia brzmi następująco:

„1. W celu ochrony interesów finansowych [Unii] niniejszym przyjmuje się ogólne zasady dotyczące jednolitych kontroli oraz środków administracyjnych i kar dotyczących nieprawidłowości w odniesieniu do prawa [Unii].

2. Nieprawidłowość oznacza jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa [Unii] wynikające z działania lub zaniechania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie [Unii] lub w budżetach, które są zarządzane przez [nią], albo poprzez zmniejszenie lub utratę przychodów, które pochodzą ze środków własnych pobieranych bezpośrednio w imieniu [Unii], albo też w związku z nieuzasadnionym wydatkiem”.

6 Artykuł 3 ust. 1 tego samego rozporządzenia przewiduje, że:

„Okres [termin] przedawnienia wynosi cztery lata od czasu dopuszczenia się nieprawidłowości określonej w art. 1 ust. 1. Zasady [uregulowania] sektorowe mogą jednak wprowadzić okres [termin] krótszy, który nie może wynosić mniej niż trzy lata.

W przypadku nieprawidłowości ciągłych lub powtarzających się okres [termin] przedawnienia biegnie od dnia, w którym nieprawidłowość ustała [...].

Przerwanie okresu przedawnienia jest spowodowane przez każdy akt [Bieg przedawnienia ulega przerwaniu przez każdą czynność] właściwego organu władzy, o którym [której] zawiadamia się daną osobę, a która[y] odnosi się do śledztwa [dochodzenia] lub postępowania w sprawie nieprawidłowości. Po każdym przerwaniu okres [termin] przedawnienia biegnie na nowo [...].

Upływ terminu przedawnienia następuje najpóźniej w dniu, w którym mija okres odpowiadający podwójnemu terminowi okresu przedawnienia, jeśli do tego czasu właściwy organ władzy nie wymierzył kary; nie dotyczy to przypadków, w których postępowanie administracyjne zostało zawieszono zgodnie z art. 6 ust. 1”.

7 Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 4 tego rozporządzenia:

„1. Każda nieprawidłowość będzie pociągała za sobą z reguły cofnięcie bezprawnie uzyskanej korzyści:

— poprzez zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu kwot pieniężnych należnych lub bezprawnie uzyskanych,

[...]

4. Środków przewidzianych w niniejszym artykule nie uznaje się za kary”.

8 Artykuł 6 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 brzmi następująco:

„Bez uszczerbku dla administracyjnych środków i kar Wspólnoty [Unii] przyjętych na podstawie zasad [uregulowań] sektorowych istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nakładanie kar finansowych, takich jak grzywny, może zostać zawieszono decyzją właściwego organu władzy, jeżeli przeciw danej osobie wszczęte zostało postępowanie karne w związku z tym samym stanem faktycznym. Wstrzymanie [zawieszenie] postępowania administracyjnego spowoduje zawieszenie okresu przedawnienia przewidzianego w art. 3”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 9 Z postanowienia odsyłającego wynika, że Pfeifer & Langen, producent cukru, korzystała z refundacji kosztów składowania cukru białego w ramach wspólnej organizacji rynków cukru w latach gospodarczych 1987/1988–1996/1997.
- 10 W dniu 9 października 1997 r., podczas kontroli przeprowadzonej przez niemieckie władze celne u Pfeifer & Langen, okazało się, że spółka ta w swych wnioskach o refundację kosztów składowania dotyczących tych samych lat gospodarczych pominęła pewne wyprodukowane ilości cukru przekraczające kwoty produkcyjne, czyli cukier C, efektem czego zwróciła się ona o pewne nienależne jej refundacje, które zostały jej następnie wypłacone. W następstwie tej kontroli niemiecka prokuratura wszczęła przeciwko kierownictwu Pfeifer & Langen dochodzenie w przedmiocie oszustwa podatkowego oraz oszustwa dotyczącego subwencji związanych ze składowaniem cukru.
- 11 W ramach tego dochodzenia ustanowiona została specjalna komisja służb właściwych do ścigania przestępstw celnych, w skład której weszli przedstawiciele zainteresowanych wynikiem dochodzenia organów administracyjnych, w tym również BLE. W październiku 1999 r. komisja ta zajęła i poddała ocenie należące do Pfeifer & Langen dokumenty dotyczące lat gospodarczych 1987/1988–1996/1997. W ciągu roku 2000 komisja ta przesłuchiwała w charakterze świadków szereg pracowników tej spółki.
- 12 W lutym 2002 r. BLE sporządził raport końcowy dotyczący oszustwa subwencyjnego (zwany dalej „raportem końcowym”). W raporcie tym zawarto między innymi wniosek, że stwierdzone przez komisję specjalną okoliczności świadczą o tym, iż Pfeifer & Langen zwróciła się o nienależne jej kwoty, które zostały jej następnie wypłacone z tytułu refundacji kosztów składowania cukru białego dotyczących lat gospodarczych 1987/1988–1996/1997.
- 13 Decyzją z dnia 30 stycznia 2003 r. BLE na podstawie raportu końcowego stwierdził częściową nieważność decyzji w sprawie obliczenia refundacji kosztów składowania za okres od lipca 1988 r. do czerwca 1989 r. i zażądał od Pfeifer & Langen zwrotu nienależnie uzyskanych kwot. Pfeifer & Langen wniosła do BLE zażalenie, podnosząc w szczególności argument dotyczący przedawnienia nieprawidłowości, jakich miała się ona dopuścić w odniesieniu do roku gospodarczego 1988/1989.
- 14 W 2004 r. władze celne zawarły z Pfeifer & Langen porozumienie i zakończyły prowadzone dochodzenie w przedmiocie oszustwa podatkowego.
- 15 Decyzją z dnia 4 października 2006 r. BLE częściowo uwzględniła zażalenie Pfeifer & Langen i obniżyła kwotę, którą spółka ta miała zwrócić. Organ ten uznał jednak, że nieprawidłowości dotyczące roku gospodarczego 1988/1989 nie uległy przedawnieniu, gdyż wskazany w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 termin czterech lat był przerywany przez różne czynności dochodzeniowe komisji specjalnej, władz celnych i prokuratury. BLE uznał ponadto, że należy uznać działania Pfeifer & Langen za nieprawidłowości powtarzające się, co wiąże się z tym, iż bieg przedawnienia rozpoczął się dopiero poczynszy od ostatniej stwierdzonej nieprawidłowości, która miała miejsce w 1997 r.
- 16 W dniu 7 listopada 2006 r. Pfeifer & Langen zaskarżyła to ostatnie rozstrzygnięcie przed Verwaltungsgericht Köln (sądem administracyjnym w Kolonii). W skardze tej spółka ta podniosła w szczególności, że w odniesieniu do nieprawidłowości, jakich miała się dopuścić w odniesieniu do roku gospodarczego 1988/1989, przewidziany w art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 termin upłynął w lipcu 1997 r., a bieg tego przedawnienia nie został przerwany nałożeniem na nią kary.
- 17 Verwaltungsgericht Köln nie uwzględnił wniesionej przez Pfeifer & Langen skargi w zakresie dotyczącym terminu przedawnienia, a spółka ta zaskarżyła to rozstrzygnięcie przed sądem odsyłającym.

- 18 Zdaniem tego sądu rozstrzygnięcie w przedmiocie wniesionego przez Pfeifer & Langen odwołania zależy od wykładni ustanowionych w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 zasad dotyczących terminu przedawnienia.
- 19 W tych okolicznościach Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (wyższy sąd administracyjny dla niemieckiego kraju związkowego Nadrenii Północnej-Westfalii) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1. a) Czy w odniesieniu do przerwania biegu przedawnienia »organem właściwym« w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 jest organ, który jest właściwy w zakresie czynności w ramach dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, niezależnie od tego, czy ten organ przyznał środki finansowe?
- b) Czy czynność w ramach dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości musi mieć na celu przyjęcie środka administracyjnego lub nałożenie kary administracyjnej?
- 2) Czy »daną osobą« w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 może być również pracownik przedsiębiorstwa, który został przesłuchany w charakterze świadka?
- 3) a) Czy »każda czynność, która odnosi się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości«, »o której zawiadamia się daną osobę« (art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95) musi dotyczyć konkretnych błędów w ewidencji produkcji cukru (zespoły okoliczności faktycznych) popełnionych przez producenta cukru, które normalnie można przyjąć lub stwierdzić dopiero w wyniku prawidłowo przeprowadzonej kontroli w ramach organizacji rynku?
- b) Czy zamykający kontrolę względnie podsumowujący wyniki kontroli raport końcowy, w którym nie stawia się już kolejnych pytań co do określonych zespołów okoliczności faktycznych, może być »czynnością dochodzeniową«, o której zawiadomiono daną osobę?
- 4) a) Czy aby zgodnie z przesłanką »powtarzających się nieprawidłowości« w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 można było uznać działania lub zaniechania ocenione jako nieprawidłowości za »powtarzające się«, konieczne jest, aby pozostawały one w ścisłym związku czasowym?
- b) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej: czy ten ścisły związek czasowy ustaje między innymi przez to, że nieprawidłowość w ewidencji ilości cukru wystąpi tylko raz w jednej kampanii cukrowniczej, a następnie powtórzy się dopiero w następnej lub późniejszej kampanii cukrowniczej?
- 5) Czy przesłanka powtarzalności w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 może ustać przez to, że właściwy organ – mając świadomość złożoności stanu faktycznego – nie skontrolował przedsiębiorstwa względnie nie kontrolował go regularnie lub starannie?
- 6) Kiedy rozpoczyna bieg podwójny termin przedawnienia, zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 w przypadku ciągłych lub powtarzających się nieprawidłowości wynoszący osiem lat? Czy ten termin przedawnienia rozpoczyna bieg wraz z zakończeniem działania, które należy uznać za nieprawidłowość (art. 3 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia), czy wraz z zakończeniem ostatniego powtarzającego się działania (art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia)?
- 7) Czy podwójny termin przedawnienia wynoszący osiem lat zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 może zostać przerwany przez czynności właściwego organu w ramach dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości?

- 8) Czy przy różnych zespołach okoliczności faktycznych, które mają wpływ na wymiar dotacji, terminy przedawnienia podlegające obliczeniu na podstawie art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 należy ustalić osobno dla każdego zespołu okoliczności faktycznych (nieprawidłowości)?
- 9) Czy bieg podwójnego terminu przedawnienia w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 zależy od wiedzy organu o popełnieniu nieprawidłowości?”

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne:

- 20 W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że rozporządzenie nr 2988/95 wprowadza „ogólne zasady dotyczące jednolitych kontroli oraz środków administracyjnych i kar dotyczących nieprawidłowości w odniesieniu do prawa [Unii]”, aby, jak wynika z motywu 3 tego rozporządzenia, „we wszystkich dziedzinach [...] przeciwstawiać się działaniom przynoszącym szkodę interesom finansowym [Unii]” (zobacz wyroki: *Handlbauer*, C-278/02, EU:C:2004:388, pkt 31; *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i in.*, od C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, pkt 20; a także *Pfeifer & Langen*, C-564/10, EU:C:2012:190, pkt 36).
- 21 W ramach tej regulacji w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 ustanowiony został czteroletni termin przedawnienia, liczony począwszy od dopuszczenia się nieprawidłowości lub też, w przypadku nieprawidłowości ciągłych lub powtarzających się – od dnia, w którym nieprawidłowość ustała. Jednak zgodnie z tym przepisem w drodze uregulowań sektorowych może zostać wprowadzony termin krótszy, który nie może wynosić mniej niż trzy lata.
- 22 Ze względu na to, że mające znaczenie w postępowaniu głównym uregulowania sektorowe, na które składają się unijne przepisy dotyczące wyrównywania kosztów składowania w odniesieniu do cukru, a w szczególności rozporządzenie nr 1998/78, nie przewidują szczególnych przepisów regulujących kwestię przedawnienia, należy stosować przewidziany w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 termin czteroletni.
- 23 Termin ten ma zastosowanie zarówno do nieprawidłowości pociągających za sobą nałożenie kary administracyjnej w rozumieniu art. 5 tego rozporządzenia, jak i do nieprawidłowości takich jak te stanowiące przedmiot postępowania głównego, pociągających za sobą zastosowanie, zgodnie z art. 4 tego rozporządzenia, środka administracyjnego polegającego na cofnięciu bezprawnie uzyskanej korzyści (zobacz podobnie wyroki: *Handlbauer*, C-278/02, EU:C:2004:388, pkt 33, 34; *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb i in.*, od C-278/07 do C-280/07, EU:C:2009:38, pkt 22; a także *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, pkt 45).
- 24 W drugiej kolejności należy przypomnieć, że wskazany w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 termin został ustanowiony celem zagwarantowania podmiotom gospodarczym pewności prawa (zobacz podobnie wyroki: *Handlbauer*, C-278/02, EU:C:2004:388, pkt 40; a także *SGS Belgium i in.*, C-367/09, EU:C:2010:648, pkt 68). Podmioty te winny być bowiem w stanie określić, które z dokonywanych przez nie czynności można uznać za ostateczne, a które mogą stać się jeszcze przedmiotem dochodzenia.
- 25 To właśnie w świetle powyższych rozważań należy odpowiedzieć na pytania sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. a)

- 26 Zadając swe pierwsze pytanie lit. a), sąd odsyłający w istocie zastanawia się, czy art. 3 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że pojęcie „właściwego organu” w rozumieniu tego przepisu oznacza organ mający zgodnie z prawem krajowym uprawnienie do przydzielania subwencji lub też odzyskiwania kwot pobranych nienależnie ze szkodą dla interesów finansowych Unii.
- 27 W tym względzie z przedstawionych Trybunałowi akt sprawy wynika, że zgodnie z prawem niemieckim BLE jest uprawniony do dokonywania refundacji kosztów składowania oraz odzyskiwania nienależnie pobranych refundacji; prowadzenie dochodzenia w przedmiocie oszustw dotyczących refundacji kosztów składowania leży natomiast w kompetencji organów administracji celnej. To właśnie te organy dokonały większości czynności odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości rozpatrywanych w postępowaniu głównym.
- 28 W tym kontekście Pfeifer & Langen stoi na stanowisku, że w niniejszym przypadku jedynie BLE może zostać uznany za właściwy organ w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95, gdyż jest on jedynym organem, który jest uprawniony do przyznawania i odzyskiwania refundacji kosztów składowania. Jej zdaniem wynika z tego, że dokonane przez te organy administracji celnej czynności odnoszące się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości nie pociągnęły za sobą przerwania biegu przedawnienia nieprawidłowości rozpatrywanych w postępowaniu głównym.
- 29 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 bieg przedawnienia jest przerywany przez każdą czynność właściwego organu, o której zawiadamia się daną osobę, a która odnosi się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości.
- 30 W zakresie dotyczącym brzmienia tego przepisu należy stwierdzić, że pojęcie „właściwego organu” w rozumieniu tego przepisu oznacza organ mający uprawnienie do dokonywania czynności odnoszących się do danego dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości.
- 31 Natomiast z brzmienia art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 w żaden sposób nie wynika, że musi on być tożsamy z organem, który jest uprawniony do przydzielania subwencji lub też odzyskiwania kwot pobranych nienależnie ze szkodą dla interesów finansowych Unii.
- 32 W tym względzie należy podkreślić, że w braku przepisów unijnych każde państwo członkowskie wyznacza na podstawie przepisów prawa krajowego organy właściwe do wydawania aktów stanowiących czynności odnoszące się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 2988/95. Państwa członkowskie mogą zatem swobodnie przyznać uprawnienie do prowadzenia dochodzenia w sprawie nieprawidłowości organowi innemu niż ten, który, w danym przypadku, przyznaje i odzyskuje refundację kosztów składowania, pod warunkiem że nie stanowi to jednocześnie przeszkody w skutecznym stosowaniu prawa Unii.
- 33 Uwzględniając całokształt powyższych względów, na pytanie pierwsze lit. a) należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że pojęcie „właściwego organu” w rozumieniu tego przepisu oznacza organ mający zgodnie z prawem krajowym uprawnienie do wydawania aktów stanowiącego czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, przy czym organ ten nie musi być tożsamy z organem, który jest uprawniony do przydzielania subwencji lub też odzyskiwania kwot pobranych nienależnie ze szkodą dla interesów finansowych Unii.

W przedmiocie pytania drugiego

- 34 Poprzez swoje drugie pytanie sąd krajowy zasadniczo dąży do ustalenia, czy art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 trzeba interpretować w ten sposób, że należy uznać, iż czynności odnoszące się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości zostały podane do wiadomości „danej osoby” w rozumieniu tego przepisu „w przypadku gdy, ze względu na to, iż ta osoba jest osobą prawną, o czynnościach tych zostali zawiadomieni przesłuchani w charakterze świadków pracownicy tego podmiotu.
- 35 Sąd odsyłający wskazuje w tym względzie, że w ramach prowadzonego przeciwko Pfeifer & Langen postępowania przesłuchano szereg pracowników tej spółki. W tym kontekście sąd odsyłający zastanawia się, czy do przerwania biegu przedawnienia się nieprawidłowości takich jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym nie wystarczyłoby, gdyby o czynnościach odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie tych nieprawidłowości zawiadomiono te właśnie osoby.
- 36 Przede wszystkim należy podnieść, że z brzmienia art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 wynika, iż pojęcie „danej osoby” oznacza podmiot gospodarczy, co do którego istnieje podejrzenie, że dopuścił się nieprawidłowości będących przedmiotem dochodzenia czy też postępowania; w niniejszym przypadku jest to spółka Pfeifer & Langen.
- 37 Następnie należy stwierdzić, że rozporządzenie nr 2988/95 nie ustanawia szczególnych przepisów dotyczących szczegółowych zasad, zgodnie z którymi należy zawiadamiać daną osobę o czynności odnoszącej się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci tego rozporządzenia.
- 38 Warunek ten należy uznać za spełniony, jeśli na podstawie całokształtu okoliczności danego przypadku można dojść do wniosku, że dana osoba została rzeczywiście zawiadomiona o czynnościach odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie. W przypadku osoby prawnej warunek ten jest spełniony, jeżeli dany akt, którego wydanie stanowi czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, został rzeczywiście podany do wiadomości osoby, której zachowanie zgodnie z przepisami prawa krajowego można przypisać tej osobie prawnej.
- 39 W świetle całokształtu powyższych względów na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 trzeba interpretować w ten sposób, że należy uznać, iż akty, których wydanie stanowi czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, zostały podane do wiadomości „danej osoby” w rozumieniu tego przepisu, w przypadku gdy na podstawie całokształtu okoliczności danego przypadku można dojść do wniosku, że ta dana osoba została rzeczywiście zawiadomiona o wydaniu tych aktów. W przypadku osoby prawnej warunek ten jest spełniony, jeżeli dany akt, którego wydanie stanowi czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, został rzeczywiście podany do wiadomości osoby, której zachowanie zgodnie z przepisami prawa krajowego można przypisać tej osobie prawnej, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania pierwszego lit. b) i pytania trzeciego

- 40 Zadając pytania pierwsze lit. b) i trzecie, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować, po pierwsze, w ten sposób, że aby dana czynność mogła zostać uznana za odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w rozumieniu tego przepisu, winna ona dotyczyć konkretnej nieprawidłowości, jakiej dopuścił się podmiot i przyjęcia środka administracyjnego lub też nałożenia kary administracyjnej, oraz po drugie, czy czynnością taką może być sporządzenie sprawozdania, takiego jak rozpatrywany

w postępowaniu głównym raport końcowy, który zawiera ocenę wyników dochodzenia w przedmiocie podejrzeń o nieprawidłowości, lecz nie zawiera skierowanego do danej osoby żądania udzielenia dodatkowych informacji o operacjach, których ten raport dotyczy.

- 41 W zakresie dotyczącym pojęcia „czynności odnoszącej się do dochodzenia lub postępowania” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 Trybunał rozstrzygnął już, że celem ustanowienia terminu przedawnienia takiego jak ten określony w tym przepisie jest zagwarantowanie pewności prawa, a także że cel ten nie zostałby w pełni osiągnięty, gdyby bieg tego terminu mógł być przerwany przez każdą ogólną czynność kontrolną organów administracji krajowej niemającą związku z podejrzeniami o nieprawidłowości w odniesieniu do transakcji określonych w wystarczająco dokładny sposób (zobacz wyrok SGS Belgium i in., C-367/09, EU:C:2010:648, pkt 68).
- 42 Jeśli natomiast organy krajowe przekazują danej osobie sprawozdanie stwierdzające nieprawidłowość, do której się ona przyczyniła w związku z konkretnym działaniem, żądając od niej przedstawienia dodatkowych informacji dotyczących tej czynności lub w związku z ową czynnością nakładają na nią karę, organy te wydają dostatecznie precyzyjne akty mające na celu badanie lub postępowanie w sprawie nieprawidłowości, w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 (wyroki SGS Belgium i in., C-367/09, EU:C:2010:648, pkt 69; a także Chambre de commerce et d’industrie de l’Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 61).
- 43 Wynika z tego, że aby wydanie danego aktu mogło stanowić czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95, akt ten musi określać w wystarczająco dokładny sposób operacje, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości. Z tego wymogu nie wynika jednak, że w akcie tym musi być mowa o możliwości nałożenia kary czy też zastosowania szczególnego środka administracyjnego.
- 44 Niemniej jednak sąd odsyłający podkreśla, że wyroki SGS Belgium i in. (C-367/09, EU:C:2010:648) oraz Chambre de commerce et d’industrie de l’Indre (C-465/10, EU:C:2011:867) mogą być interpretowane w taki sposób, iż skutkują one tym, że aby sporządzenie sprawozdania, takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym raport końcowy, mogło stanowić czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95, akt ten musi zawierać skierowane do danej osoby żądanie udzielenia dodatkowych informacji.
- 45 W tym względzie należy podnieść, że Trybunał w tych wyrokach ograniczył się do przykładowego wyliczenia aktów, w odniesieniu do których można uznać, iż określają one w wystarczająco dokładny sposób operacje, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości.
- 46 Wynika z tego, że sporządzenie sprawozdania, takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym raport końcowy, może stanowić „czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95, jeśli określa ono w wystarczająco dokładny sposób operacje, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego; nie ma przy tym wymogu, aby zawierało ono skierowane do danej osoby żądanie udzielenia dodatkowych informacji.
- 47 Uwzględniając powyższe, na pytania pierwsze lit. b) i trzecie należy udzielić odpowiedzi, że art. 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w ten sposób, iż aby wydanie danego aktu mogło zostać uznane za „czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania” w rozumieniu tego przepisu, akt ten musi określać w wystarczająco dokładny sposób operacje, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości. Z tego wymogu nie wynika jednak, że w akcie tym musi być mowa o możliwości nałożenia kary czy też zastosowania szczególnego środka administracyjnego. Sprawdzenie tego, czy rozpatrywane w postępowaniu głównym sprawozdanie spełnia ren warunek, należy do sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytań czwartego i ósmego

- 48 Zadając pytania czwarte i ósme, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający zastanawia się w istocie, czy art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w ten sposób, że po pierwsze, aby szereg nieprawidłowości mógł zostać uznany za stanowiący „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu tego przepisu, nieprawidłowości te muszą pozostawać w ścisłym związku czasowym, i po drugie, że „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu tego przepisu mogą stanowić nieprawidłowości dotyczące obliczenia ilości cukru składowanych przez producenta, do których doszło w trakcie różnych lat gospodarczych i które pociągają za sobą błędne zadeklarowanie tych ilości przez tego producenta i, co za tym idzie, wypłatę nienależnych kwot z tytułu refundacji kosztów składowania.
- 49 Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału nieprawidłowość ma charakter „ciągły lub powtarzający się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95, jeżeli popełniana jest przez podmiot, który czerpie korzyści ekonomiczne z całokształtu podobnych operacji, które naruszają ten sam przepis prawa Unii (zobacz wyrok Vonk Dairy Products, C-279/05, EU:C:2007:18, pkt 41).
- 50 W zakresie dotyczącym tej definicji sąd odsyłający zastanawia się przede wszystkim nad tym, czy do tego, aby nieprawidłowości stanowiły nieprawidłowość powtarzającą się w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95, konieczne jest spełnienie przesłanki występowania pomiędzy nimi ścisłego związku czasowego. Zdaniem tego sądu w niniejszym przypadku pewne operacje będące przedmiotem zarzutów podnoszonych wobec wnoszącej odwołanie w postępowaniu głównym miały miejsce podczas różnych lat gospodarczych.
- 51 W tym względzie należy przypomnieć, że jak zostało wskazane w pkt 24 niniejszego wyroku, celem określonego w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 terminu przedawnienia jest zagwarantowanie podmiotom gospodarczym pewności prawa, gdyż muszą być one w stanie określić, które z dokonywanych przez nie czynności można uznać za ostateczne, a które mogą stać się jeszcze przedmiotem dochodzenia.
- 52 Należy zaś uznać, że nieprawidłowości nie mogą stanowić nieprawidłowości powtarzającej się w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95, jeśli okres czasu, jaki upłynął pomiędzy nimi, jest dłuższy niż przewidziany w akapicie pierwszym tego ustępu czteroletni okres przedawnienia. W takiej sytuacji pomiędzy tymi odrębnymi nieprawidłowościami nie występuje bowiem wystarczająco ścisły związek czasowy. W braku dokonania przez właściwy organ czynności odnoszącej się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości podmiot gospodarczy mógłby bowiem spodziewać się w uzasadniony sposób tego, iż pierwsza z tych nieprawidłowości uległa przedawnieniu. Taki związek czasowy zachodzi natomiast wówczas, gdy okres czasu, jaki upłynął pomiędzy poszczególnymi nieprawidłowościami, jest krótszy od tego terminu przedawnienia.
- 53 Następnie, odnośnie do kwalifikacji rozpatrywanych w postępowaniu głównym nieprawidłowości, to do sądu odsyłającego należy sprawdzenie, czy na gruncie mającego zastosowanie w tym postępowaniu przepisów prawa krajowego oraz w zakresie, w jakim nie narusza to skuteczności prawa Unii, spełnione zostały przypomniane w pkt 49 niniejszego wyroku znamiona nieprawidłowości ciągłej lub powtarzającej się (zobacz podobnie wyrok Vonk Dairy Products, C-279/05, EU:C:2007:18, pkt 43). Niemniej jednak Trybunał może, opierając się na okolicznościach przedstawionych w postanowieniu odsyłającym, dostarczyć temu sądowi dotyczących wykładni wskazówek umożliwiających mu wydanie rozstrzygnięcia w zawisłej przed nim sprawie.
- 54 W tym względzie należy w szczególności stwierdzić, że zarzucane Pfeifer & Langen nieprawidłowości pociągają za sobą błędność złożonych przez tę spółkę deklaracji w zakresie dotyczącym kwalifikacji nadanej części wyprodukowanej przez nią cukru białego, w odniesieniu do której spółka ta zwróciła się o refundację kosztów składowania (kwoty A lub B w miejsce cukru C). Nieprawidłowości te mogą więc

stanowiąc powtarzające się naruszenie art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1998/78, zgodnie z którym producent cukru jest zobowiązany do zadeklarowania składowanych ilości cukru, które kwalifikują się do przyznania w odniesieniu do nich refundacji kosztów składowania.

- 55 Nie można zatem wykluczyć, że zarzucane Pfeifer & Langen w postępowaniu głównym nieprawidłowości stanowią jako całość „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95, czego sprawdzenie jest jednak zadaniem sądu odsyłającego.
- 56 W świetle powyższych rozważań na pytania czwarte i ósme należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, iż w zakresie dotyczącym związku czasowego, w jakim winny pozostawać nieprawidłowości, aby można je było uznać za „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu tego przepisu, konieczne jest jedynie, by okres czasu, jaki upłynął pomiędzy poszczególnymi nieprawidłowościami, był krótszy od terminu przedawnienia przewidzianego w akapicie pierwszym tego ustępu. Nieprawidłowości takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, dotyczące obliczenia ilości cukru składowanych przez producenta, do których doszło w trakcie różnych lat gospodarczych i które pociągają za sobą błędne zadeklarowanie tych ilości przez ich producenta i, co za tym idzie, wypłatę nienależnych kwot z tytułu refundacji kosztów składowania, stanowią co do zasady „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95; sprawdzenie, czy jest tak w niniejszym wypadku, jest zadaniem sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania piątego

- 57 Zadając pytanie piąte sąd odsyłający zastanawia się w istocie, czy art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w ten sposób, że nadanie całokształtowi nieprawidłowości kwalifikacji „nieprawidłowości ciągłej lub powtarzającej się” w rozumieniu tego przepisu jest wykluczone, w przypadku gdy właściwe organy nie poddawały danej osoby gospodarczego regularnej i pogłębionej kontroli.
- 58 Zdaniem Pfeifer & Langen BLE uchybił spoczywającemu na nim obowiązкови dochowania należytej staranności, nie poddając jej w rozpatrywanych w postępowaniu głównym latach gospodarczych regularnej i pogłębionej kontroli. Spółka ta twierdzi, że w takich okolicznościach organ ten nie może, celem opóźnienia upływu terminu przedawnienia, powoływać się na ciągły lub powtarzający się charakter zarzucanych jej nieprawidłowości.
- 59 Jak zaś zostało przypomniane w pkt 49 niniejszego wyroku, „nieprawidłowość ciągła lub powtarzająca się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 charakteryzuje się jedynie tym, że dopuszczający się jej podmiot gospodarczy czerpie korzyści ekonomiczne z całokształtu podobnych operacji, które naruszają ten sam przepis prawa Unii.
- 60 Wynika z tego, że pojęcie to opiera się na obiektywnych kryteriach, które są swoiste dla tej kategorii nieprawidłowości i niezależne od zachowania, jakie przyjął wobec danego podmiotu gospodarczego organ administracji krajowej. W szczególności zakwalifikowanie całokształtu nieprawidłowości jako „nieprawidłowości ciągłej lub powtarzającej się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 nie może być uzależnione od tego, czy właściwe organy poddawały daną osobę regularnej i pogłębionej kontroli.
- 61 W świetle powyższego na pytanie piąte należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, iż nadanie całokształtowi nieprawidłowości kwalifikacji „nieprawidłowości ciągłej lub powtarzającej się” w rozumieniu tego przepisu, w przypadku gdy właściwe organy nie poddawały danej osoby regularnej i pogłębionej kontroli, nie jest wykluczone.

W przedmiocie pytań szóstego i dziewiątego

- 62 Zadając pytania szóste i dziewiąte, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający zastanawia się w istocie, czy art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w ten sposób, że w zakresie dotyczącym nieprawidłowości ciągłych lub powtarzających się przewidziany w tym akapicie termin rozpoczyna swój bieg bądź począwszy od dnia, w którym ustała ostatnia nieprawidłowość, bądź począwszy od dnia popełnienia każdej z nieprawidłowości powtarzających się, bądź też począwszy od dnia, w którym właściwe organy krajowe powzięły wiadomość o tych nieprawidłowościach.
- 63 Przede wszystkim zarówno z brzmienia, jak i struktury art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 wynika, że w czwartym akapicie tego przepisu ustanowiony został mający zastosowanie do przedawnienia nieprawidłowości nieprzekraczalny termin upływający najpóźniej w dniu, w którym mija okres odpowiadający podwójnemu terminowi przedawnienia określone w akapicie pierwszym tego ustępu, jeśli do tego czasu właściwy organ władzy nie wymierzył kary; nie dotyczy to przypadków, w których postępowanie administracyjne zostało zawieszona zgodnie z art. 6 ust. 1 tego samego rozporządzenia.
- 64 Przewidziany w art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia termin przyczynia się więc do zwiększenia pewności prawa u podmiotów gospodarczych, w myśl postulatu przypomnianego w pkt 24 niniejszego wyroku, stanowiąc przeszkodę dla tego, aby przedawnienie danej nieprawidłowości mogło być przeciągane w nieskończoność poprzez powtarzające się przerywające je czynności.
- 65 Jeśli zaś chodzi o rozpoczęcie biegu (dies a quo) tego terminu, to zarówno ze struktury art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95, jak i w szczególności z braku ustanowienia szczególnych reguł w tej dziedzinie wynika, że moment tego rozpoczęcia należy ustalać na podstawie przepisów określonych w dwóch pierwszych akapitach tego ustępu.
- 66 Zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit drugi tego rozporządzenia w przypadku powtarzających się nieprawidłowości termin przedawnienia biegnie począwszy od dnia, w którym nieprawidłowość ustała. Jak zostało zaś przypomniane w pkt 49 niniejszego wyroku, gdy podmiot gospodarczy, celem uzyskania korzyści ekonomicznej, dokonuje szeregu podobnych operacji, które naruszają ten sam przepis prawa Unii, należy uznać te operacje za składające się na jedną i tę samą ciągłą lub też powtarzającą się nieprawidłowość. Tak więc użyte w tym przepisie pojęcie „nieprawidłowość[ci] [która] ustała” należy rozumieć jako odnoszące się do dnia, w którym ustała ostatnia z nieprawidłowości składających się na nieprawidłowość powtarzającą się.
- 67 Bez znaczenia dla rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia jest zatem data, w której organy władzy krajowej powzięły wiadomość o danej nieprawidłowości. Pomijając nawet fakt, że w samym brzmieniu art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 nie ma niczego, z czego można by było wywieść przeciwną wykładnię, podkreślić należy, że to na organach administracji krajowej spoczywa ogólny obowiązek dochowania należytej staranności w badaniu prawidłowości dokonywanych przezeń płatności, które ciążą na budżecie Unii, a który to obowiązek wiąże się z tym, że organy te powinny podejmować niezwłocznie środki mające na celu usunięcie skutków naruszeń (zobacz podobnie wyroki: *Ze Fu Fleischhandel i Vion Trading*, C-201/10 i C-202/10, EU:C:2011:282, pkt 44; a także *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, pkt 62).
- 68 W tych okolicznościach dopuszczenie możliwości, że termin przewidziany w art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 rozpoczyna swój bieg dopiero od chwili stwierdzenia nieprawidłowości przez organy administracji, mogłoby w pewien sposób zachęcić organy administracji do bezczynności w ściganiu nieprawidłowości, jednocześnie narażając podmioty gospodarcze, po pierwsze, na długi okres niepewności prawnej, oraz po drugie, na niebezpieczeństwo, iż po upływie takiego okresu nie

będą one już w stanie przedstawić dowodu na zgodność spornych transakcji z prawem (zobacz podobnie wyroki: *Ze Fu Fleischhandel i Vion Trading*, C-201/10 i C-202/10, EU:C:2011:282, pkt 45; a także *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230, pkt 62).

- 69 Uwzględniając powyższe, na pytania siódme i dziewiąte należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, iż w przypadku nieprawidłowości ciągłej czy też powtarzającej się przewidziany w tym akapicie termin rozpoczyna swój bieg począwszy od dnia, w którym ta nieprawidłowość ustała, niezależnie od dnia, w którym organy administracji krajowej powzięły wiadomość o tej nieprawidłowości.

W przedmiocie pytania siódmego

- 70 Zadając pytanie siódme, sąd odsyłający zastanawia się w istocie, czy art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, iż wydanie przez właściwy organ aktów odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości połączone z podaniem ich do wiadomości danej osoby zgodnie z akapitem trzecim tego ustępu skutkuje przerwaniem biegu terminu określonego w akapicie czwartym tego samego ustępu.
- 71 Jak zostało już powiedziane w pkt 63 niniejszego wyroku, w art. 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 ustanowiony został nieprzekraczalny termin mający zastosowanie do przedawnienia nieprawidłowości, upływający najpóźniej w dniu, w którym mija okres odpowiadający podwójnemu terminowi przedawnienia określonego w akapicie pierwszym tego ustępu, jeśli do tego czasu właściwy organ władzy nie wymierzył kary; nie dotyczy to przypadków, w których postępowanie administracyjne zostało zawieszona zgodnie z art. 6 ust. 1 tego samego rozporządzenia.
- 72 Wynika z tego, że, pominiawszy ten ostatni przypadek, wydanie przez właściwy organ aktów odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości połączone z podaniem ich do wiadomości danej osoby zgodnie z art. 3 ust. 1 akapit trzeci tego rozporządzenia nie skutkuje przerwaniem biegu terminu określonego w art. 3 ust. 1 akapit tego samego rozporządzenia.
- 73 Za przyjęciem tego wniosku przemawia również cel przyjęcia tego terminu, polegający właśnie, jak zostało to wskazane w pkt 64 niniejszego wyroku, na zapobieżeniu temu, aby przedawnienie danej nieprawidłowości mogło być przeciągane w nieskończoność poprzez powtarzające się przerywające je czynności.
- 74 Uwzględniając powyższe, na pytanie siódme należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, iż wydanie przez właściwy organ aktów odnoszących się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości połączone z podaniem ich do wiadomości danej osoby zgodnie z akapitem trzecim tego ustępu nie skutkuje przerwaniem biegu terminu określonego w akapicie czwartym tego samego ustępu.

W przedmiocie kosztów

- 75 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich należy interpretować w taki sposób, że pojęcie „właściwego organu” w rozumieniu tego przepisu oznacza organ mający zgodnie z prawem krajowym uprawnienie do wydawania aktów stanowiącego czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, przy czym organ ten nie musi być tożsamy z organem, który jest uprawniony do przydzielania subwencji czy też odzyskiwania kwot pobranych nienależnie ze szkodą dla interesów finansowych Unii.
- 2) Artykuł 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że należy uznać, iż akty, których wydanie stanowi czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, zostały podane do wiadomości „danej osoby” w rozumieniu tego przepisu, w przypadku gdy na podstawie całokształtu okoliczności danej sprawy można dojść do wniosku, że ta dana osoba została rzeczywiście zawiadomiona o wydaniu tych aktów. W przypadku osoby prawnej warunek ten jest spełniony, jeżeli dany akt, którego wydanie stanowi czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości, został rzeczywiście podany do wiadomości osoby, której zachowanie zgodnie z przepisami prawa krajowego można przypisać tej osobie prawnej, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.
- 3) Artykuł 3 ust. 1 akapit trzeci rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że aby wydanie danego aktu mogło zostać uznane za „czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania” w rozumieniu tego przepisu, akt ten musi określać w wystarczająco dokładny sposób operacje, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości. Z tego wymogu nie wynika jednak, że w akcie tym musi być mowa o możliwości nałożenia kary czy też zastosowania szczególnego środka administracyjnego. Sprawdzenie tego, czy rozpatrywane w postępowaniu głównym sprawozdanie spełnia ten warunek, należy do sądu odsyłającego.
- 4) Artykuł 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że w zakresie dotyczącym związku czasowego, w jakim winny pozostać nieprawidłowości, aby można je było uznać za „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu tego przepisu, konieczne jest jedynie, by okres czasu, jaki upłynął pomiędzy poszczególnymi nieprawidłowościami, był krótszy od terminu przedawnienia przewidzianego w akapicie pierwszym tego ustępu. Nieprawidłowości takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym, dotyczące obliczenia ilości cukru składowanych przez producenta, do których doszło w trakcie różnych lat gospodarczych i które pociągają za sobą błędne zadeklarowanie tych ilości przez tego producenta i, co za tym idzie, wypłatę nienależnych kwot z tytułu refundacji kosztów składowania, stanowią co do zasady „nieprawidłowość powtarzającą się” w rozumieniu art. 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95; sprawdzenie, czy jest tak w niniejszym wypadku, jest zadaniem sądu odsyłającego.
- 5) Artykuł 3 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że nadanie całokształtowi nieprawidłowości kwalifikacji „nieprawidłowości ciągłej lub powtarzającej się” w rozumieniu tego przepisu, w przypadku gdy właściwe organy nie poddawały danej osoby regularnej i pogłębionej kontroli, nie jest wykluczone.
- 6) Artykuł 3 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że w przypadku nieprawidłowości ciągłej czy też powtarzającej się przewidziany w tym akapicie termin rozpoczyna swój bieg począwszy od dnia, w którym ta nieprawidłowość ustała, niezależnie od dnia, w którym organy administracji krajowej powzięły wiadomość o tej nieprawidłowości.

- 7) **Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 2988/95 należy interpretować w taki sposób, że wydanie przez właściwy organ aktów stanowiące czynność odnoszącą się do dochodzenia lub postępowania w sprawie nieprawidłowości połączone z podaniem ich do wiadomości danej osoby zgodnie z akapitem trzecim tego ustępu nie skutkuje przerwaniem biegu terminu określonego w akapicie czwartym tego samego ustępu.**

Podpisy